

SLAK AAN DE PILS

I Er hebben in het verleden ongeveer vijftig miljard mensen op aarde rondgelopen. Die zijn er allemaal niet meer. En ook wij gaan onherroepelijk dod. Als het niet aan een ziekte of een ongeluk is, dan gaan we op zeker moment gewoon stuk als gevolg van slijtage. Al vlug is er daarna niet veel meer van ons over. Ons skelt blijft nog het langst. Een mooi en stevig ding. Wel een beetje mager, maar verder ziet de boel er goed uit: **pijpbenderen, ribben, wervels, van alles en nog wat.**

II Vanwege dit skelet worden mensen gerekend tot de gewervelde dieren. Het dient als een soort kapstok waaraan bij leven en welzijn de slappe gedeeltes van ons lijf ahgen. De spieren zijn er met pezen aan bevestigd. Die spieren zorgen er niet alleen voor dat wij ons kunnen bewegen, dat we ademen en dat ons bloed blijft stromen, maar helpen er ook aan mee dat de ingewanden op de juiste plaats blijven zitten. Het skelet is echter het frame. Hadeden we het niet, dan zou het binnen in ons een grote janboel zijn en waren we zo slap als een natte dweil. Met een beetje passen en meten zouden we over een klerhangertje in de kast kunnen worden gehangen.

III Vogels, zoogdieren, vissen, reptielen en amfibieën hebben een soortgelijk skelet als het onze. Maar de meeste dieren moeten het zonder doen. Het overgrote gedeelte van het dierenrijk wordt gevormd door ongewervelde soorten, zoals insecten. Meikevers of wespen hebben geen botten in hun lichaam. Wél hebben ze een harde huid, die als een soort harnas het inwendige stevig bijeen houdt en het bovendien beschermt tegen gevaren van buiten. Deze wezens zijn als het ware verpakt in een doos. Insectenverzamelaars kunnen die doos net zo lang bewaren als skelettenverzamelaars dat doen met botten, maar natuurlijk moet er dan wel eerst de zachte en bederfelijke inhoud zijn uitgehaald.

IV Er zijn ook dieren die geen harde delen hebben. Die zijn helemaal slap. De slak is hiervan een voorbeeld. Hij is een weekdier. Alleen de huid is een beetje sterker dan de rest, zodat het schepseltje niet naar alle kanten wegzakt.

V Een slak is dus heel erg kwetsbaar, niet alleen voor dieren die graag een slakje lusten, maar ook voor weer en wind. Vooral tegen de zon kan een slak bijzonder slecht, omdat deze

zijn zachte lichaam snel uitdroogt. En aan uitdrogen heeft hij beslist het land, aangezien hij van oorsprong een waterdier is.

VI Nog altijd leven de meeste slakkensoorten in het water, vooral in de zee. Daar hebben ze zich beschermd door een schelp, net als heel veel andere waterdieren, zoals mossels en oesters. In de loop van de natuurlijke geschiedenis hebben zich echter sommige slakkensoorten aan land gewaagd. Deze waaghalzen wisten zich van generatie op generatie redelijk aan te passen aan het landleven, maar alle huidige landslakken hebben nog altijd een uitgesproken voorkeur voor koele, vochtige plekjes. Hun oorspronkelijke waterschelp hebben ze meegenomen op het droge.

VII Zo'n slakkenhuisje is natuurlijk geen echt huis. In tegenstelling tot wat cartoons en kinderboeken ons willen doen geloven, kan de slak niet de deur achter zich dichttrekken om naar het café te gaan. Hij vast aan zijn schelp. Deze is opgebouwd uit allerlei stoffen van zijn lichaam en groeit met het lichaam mee. Het huisje is een deel van het slakkenlijf, zoals onze nagels bij ons behoren. Een handig ding overigens, dat huisje, want de slak trekt er zich in terug om te schuilen tegen de zon of tegen de winterkou, of om zich te beschermen tegen vijanden. Meetal verschansen ze zich erin wanneer 's ochtends de zon warm wordt en bij voorkeur zoeken ze dan een schuilplaats onder gevallen bladeren of in de begroeiing.

VIII Komt u 's morgens de tuin in, dan ziet u alleen nog hun slijmsporen. Dat moet dan wel een tuin zijn waarvan de grond kalk bevat, want kalk is absoluut noodzakelijk voor de vorming van het slakkenhuis. Verder leven slakken voornamelijk van algen en afstervende plantenresten. Hierdoor zijn ze van groot belang in de natuurlijke kringloop. Maar er is méér dat er ingaat als peperkoek. Slakken zijn

verzot op bier. Een pilsje is wel het lekkerste dat ze zich in hun piepkleine brein kunnen voorstellen. Heeft met te kampen met slakkenoverlast, dan kan met potjes met bier ingraven in de grond. 's Ochtends treft u dat de verdrinken drankorgels aan in hun favoriete drankje. Zo wordt onmatigheid gestraft.

IX Het is een harde maatregel, maar slakken zijn grote vijanden van de tuinier. Vooral naaktslakken kunnen flinke schade aanrichten aan de gewassen. Deze naaktslakken hebben geen huisje. Zij vertonen zich dan ook alleen wanneer het koel en vochtig is, vooral 's nachts of bij regen. Hun lichaam wordt beschermd door een dikke slijmlaag, die overal waar ze kruipen een glinsterend slijmspoor achterlaat. Zelfs deze viezigheid heeft nog een functie: ze draagt bij tot de kruimelstructuur van de grond, doordat ze gronddeeltjes aan elkaar bindt. Bovendien kan ze verraden waar de slak zich bevindt. Wie zich wil ontdoen van slakken hoeft het spoor maar te volgen naar de composthoop, het bloemenperk, de stapel hardhout of, wie weet, naar de kroeg.

Bron: *De Gelderlander*, 8 oktober 1999